

Wandelsporen Heino - Wijhe

Auteur: Marycke Naber

Vier weteringen en vier landgoederen

Deze route kruist vier weteringen, die vanaf de 13e eeuw zijn gegraven voor de afwatering van Salland. Vanaf station Heino loopt de route langs kasteel het Nijenhuis en dan via de Nieuwe Raalter Wetering, landgoederen Windesheim en Hagevoorden en de Nieuwe Wetering naar de buurtschap Elshof. Vervolgens via de Oude Wetering, de Soestwetering en landgoed De Gelder en het dorp Wijhe met een middeleeuwse kerk. 80% onverhard!

Wandelsporen is gebaseerd op diverse wandelgidsen van Marycke Naber, zoals het Geert Grootepad (uitverkocht, wel verschenen op naberpaden.nl), Wandelen buiten de binnenstad van Zwolle, De mooiste landgoedwandelingen in Salland en de Achterhoek en Twentse Kruistochten. Daarnaast op delen van het Twentse Kapelletjespad (ook te vinden op naberpaden.nl) en op wandelingen van station naar station die Marycke heeft georganiseerd voor de Wandelpool (wandelpool.nl).

Routebeschrijving

Start: station Heino. Afstand 15,5 km, ingekort 15 km

NB Raadpleeg de openingstijden van de bezienswaardigheid en de horeca.

In kasteel het Nijenhuis en de beeldentuin zijn honden niet toegestaan! Het museumcafé is alleen toegankelijk met toegangsbewijs (met Museumkaart gratis).

Bij het Nijenhuis en Elshof zijn alternatieve routes beschreven. Als je niet naar het centrum van Wijhe met horeca wilt, kun je na landgoed De Gelder rechtstreeks naar het station lopen.

- Ga vanaf het station RA over de asfaltweg, even later schuin RA en RA over het spoor.

Je bevindt je op landgoed 't Rozendael - 't Nijenhuis. In 1914 heeft Ir. F.A.R.A. (Arnold) van Ittersum landgoed 't Rozendael aangekocht. Toen hij in 1939 kinderloos overleed, werd het landgoed onderbracht in een stichting, het Baron van Ittersum Fonds. In 1987 werd de meeste grond van 't Nijenhuis met vijf boerderijen erbij gekocht. De omvang van het landgoed bedraagt thans 500 hectare, met ongeveer 30 erven. De rood-witte schuinbalken op de luiken zijn ontleend aan het wapen van de familie Van Ittersum.

- Loop na de kruising RD over het halfverharde fietspad links van de weg, aan het eind ervan over de parkeerplaats.

- Ga aan het eind RA over de klinkerweg resp. klinkerpad en bij de toegangspoort met portierswoning van het Nijenhuis LA.

De havezate werd voor het eerst vermeld in 1382. Deze werd onder meer bewoond door de adellijke families Van Ittersum, Bentinck, Van Dedem, Von Knobelsdorff en Van Pallandt. Het oudste gedeelte van het huidige pand dateert uit de 15e eeuw. Omstreeks 1687 kreeg het min of meer zijn huidige aanzien. Ook de beide bouwhuizen en het hek stammen uit die tijd. In 1870 kwam het kasteelachtige uiterlijk tot stand door toevoeging van de vierkante en de achthoekige toren aan de achterkant.

Nadat het huis in de 20e eeuw in verval raakte, kwam het in bezit van de provincie Overijssel. In de jaren vijftig vond een grote restauratie plaats. Het huis werd van 1958 tot zijn dood in 1984 bewoond door Dirk Hannema, kunstverzamelaar en voormalig directeur van museum Boijmans van Beuningen. Hij liet een belangrijke collectie beeldende kunst na. Deze is sinds 2004 in en om het Nijenhuis te bezichtigen. In de door Hannema begonnen beeldentuin staan inmiddels ruim 80 kunstwerken opgesteld.

De luiken van het kasteel hebben een egaal blauw middenvlak. Die van de boerderijen, bijgebouwen en 19e-eeuwse duiventil (het houden van duiven was voorbehouden aan de adel) hebben een blauwe diabolo op een witte ondergrond, met een rood wisselrondje. De kleuren zijn ontleend aan het wapen van de familie Von Knobelsdorff.

- Loop na het bezoek aan het Nijenhuis met je rug naar het kasteel RA langs de slotgracht.

NB Het draaihek aan het eind van het park achter het kasteel is erg smal. Is dat een bezwaar, bijvoorbeeld met een grote hond, ga dan LA langs de slotgracht, aan het eind LA over de eikenlaan. Zie verder bij routepunt 1.

- Ga aan het eind van de slotgracht RA langs de afsluitboom. Blijf RD lopen, ga aan het eind RA. Je passeert een prieeltje met uitzicht op de vijver en het kasteel.

- Loop aan het eind door het draaihekje aan de rechterkant van het hek. Als er geen beweging in zit, haal dan de rem eraf. Ga daarna LA.

1. Ga na de brug LA langs de Nieuwe Raalterwetering (Assendorperdijk). Ga na de bocht naar rechts scherp RA, een zandweg.

Na de bocht naar links en naar rechts betreedt je landgoed Windesheim. Dat heeft naast de gebieden rond het gelijknamige dorp ook ander terreinen in bezit, onder andere De Velner. De luiken van de boerderijen hebben witte zandlopers op een rode achtergrond, de kleuren van de familie De Vos van Steenwijk, die Windesheim vanaf 1813 in eigendom had.

De eerste weg rechts, de Velner Allee, was de oprijlaan naar De Velner, voor het eerst vermeld in 1382. Rond het midden van de 17e eeuw werd een statig huis gebouwd met prachtige siertuinen. In de 18e eeuw was de havezate respectievelijk in het bezit van de families Van Rechteren en Von Schrautenbach. Het huis met twee bouwhuizen werd in 1797 verkocht aan mr. Coenraad Pruimers en na diens overlijden in 1830 in 1838 gesloopt. Samen met de slotgracht is de boerderij op de plaats van het linker bouwhuis al wat van de havezate resteert. Zie ook het informatiebord met kadasterkaart van rond 1830.

2. Ga hier RA en loop de zandweg, omzoomd met eiken, helemaal af tot je na ca. 1,5 km bij de Nieuwe Wetering uitkomt.

- Ga hier RA over het graspad langs het water. Vóór de boerderij maakt dit een bocht naar links. Ga bij de asfaltweg LA.

3. Ga na ca. 250 m (tegenover de Velner Allee) RA over het karrenspoor met eiken erlangs. Dit gaat over in een zandpad, dat verderop een haakse bocht naar links maakt.

Je bevindt je op landgoed Hagenvoorde. Het werd rond 1400 voor het eerst vermeld. Vanaf halverwege de 16e eeuw was het in bezit van de familie Van Voorst. Een van de bekendste bewoners van de havezate was Transisalanus Adolphus van Voorst tot Hagenvoorde van Bergentheim. Hij was onder meer luitenant-stadhouder van Gorkum en hoveling van Prins Willem III. Hij overleed in juni 1707 op 55-jarige leeftijd en werd begraven in de Nicolaaskerk van Wijhe, waar een grafmonument voor hem werd opgericht. Hagenvoorde was een enorm huis met ruim 100 kamers, omringd door prachtige siertuinen. Echter, nadat het in 1805 was verkocht is het in 1810 afgebroken.

- Aan het eind, bij een boerderij waar Huis Hagenvoorde heeft gestaan, ga je LA over het met betonplaten verharde karrenspoor, na de bocht naar rechts een halfverharde weg.

- Ga aan het eind na de afsluitboom (en een bankje!) LA over de klinkerweg (Hagenvoorde), voor de brug RA, Elshof.

4. Ga vlak na het bord 'Elshof' RA langs het informatiepaneel en na het parkeerterrein schuin LA naar de schuilhut bij de vlindertuin.

Als je naar rustpunt / B&B De Blauwe Bloem wilt, loop dan terug naar de weg en ga RA. De Blauwe Bloem bevindt zich rechts van de brug bij de molenstomp. Ga na het eind van de bebouwde kom de 1e halfverharde weg RA, Langeveldsloo. Zie verder bij routepunt 5.

- Loop RD langs de linkerkant van de wetering, stap in de bocht naar rechts LA over het geïsoleerde prikkeldraad en loop RD langs de linkerkant van het weiland.

- Ga na de hoek naar rechts aan het begin van het bos LA over het geïsoleerde prikkeldraad en de vlonder, aan het eind van het bospad RA over de halfverharde weg (Langeveldsloo).

Langs deze weg stond havezate Langeveldsloo, waarvan in 1382 melding werd gemaakt als leengoed van de bisschop van Utrecht. Een gestoelte en een graf in de kerk van Wijhe en het mede-recht om aldaar een predikant te benoemen waren aan de havezate verbonden. Bij de openbare verkoop in 1812 werd het buiten omschreven als een kapitaal herenhuis met onder meer twee bouwhuizen, een grote tuin, bossen, wei- en bouwland. De nieuwe eigenaar was Bernardus Josephus van Sonsbeeck, eigenaar van Den Alerdinck, die het huis in 1814 op afbraak liet verkopen.

5. Ga aan het eind LA over de asfaltweg, Lierderholthuisweg, aan het begin van de bosstrook aan de linkerkant LA ('Opengesteld'). Het pad loopt evenwijdig aan de weg.

- Loop na de picknicktafel aan het eind van het pad schuin LA langs het water (de Oude Wetering). Ga RA over de brug en loop RD, Daslever.

6. De weg gaat na de boerderijen over in een karrenspoor. Blijf bij huisnr. 2 (een pachtboerderij van landgoed De Gelder) RD lopen langs het houten hek over de eigen weg.

- Ga aan het eind LA en meteen RA over de brug (over de Soestwetering), dan RA. Je loopt over landgoed De Gelder.

7. Ga na de bocht naar links bij de 2e kruising LA, een brede zandweg. Na de bocht naar rechts (na ca. 750 m) staat aan de rechterkant van de weg een duiventil in het veld.

- Steek aan het eind de asfaltweg over, loop over de brug met de leeuwen (over de Zandwetering) en ga direct daarna LA.

Van Huis de Gelder resteren alleen deze brug, de toegangspoort, een bouwhuis en het koetshuis. De Gelder, in 1382 voor het eerst genoemd, maakte oorspronkelijk onderdeel uit van de hofstede ten Campe. In 1601 was er sprake van een afzonderlijk huis, dat in 1611 door Herman Van der Beecke aanzienlijk werd uitgebreid.

In 1683 werd de havezate verkocht aan de familie Van Dedem, in wier bezit het lang zou blijven. In de 19e eeuw vererfde het op de familie Van Knobelsdorff. In 1906 werd het verkocht aan Mr. Willem Lodewijk baron De Vos van Steenwijk. De havezate, een statig gebouw met ernaast een vierkante toren, werd in 1913 afgebroken, met de bedoeling er een nieuw huis te bouwen. Door de Eerste Wereldoorlog is dat er niet van gekomen. Het landgoed is nog steeds in bezit van de familie De Vos van Steenwijk.

- Blijf de halfverharde weg door het park van De Gelder volgen tot het toegangshek (afkomstig van landgoed Hagenvoorde), loop daarna RD.

Desgewenst kun je hier scherp RA via het fietspad Spoorslag rechtstreeks naar station Wijhe lopen.

8. Na de bocht naar links ga je scherp RA, na het spoor RA, Molenbelt. Loop na de Wijhesemolen uit 1703 RD door de Langstraat, tot de Nicolaaskerk.

Oorspronkelijk bevond zich hier op het rivierduin van de IJssel een Germaans heiligdom (wie, de naam Wijhe is daarvan afgeleid). Vanaf ca. 900 heeft er een eenvoudig zaalkerkje gestaan. Dat werd eind 12e eeuw vervangen door een tufstenen zaalkerk in laat-romaanse stijl. Het onderste deel van de toren is nog een restant ervan.

In de loop der tijd is de kerk uitgebreid tot de huidige driebeukige kerk in laatgotische stijl. Deze heeft een bijzonder fraai interieur. Het bevat onder meer herenbanken en grafmonumenten van onder meer Hagenvoorde en De Gelder. Een aantal 14e-eeuwse muurschilderingen is eind 20e eeuw weer tevoorschijn gekomen. Naast de toren is een brandweershuisje aangebouwd. De witmarmeren zonnewijzer aan de linker zijmuur van de kerk is afkomstig van Huis De Gelder.

Aan de kant van de Langstraat staat een informatiebord van de Liberation Route over hotel Oranje, tegenwoordig eetcafé De Oranjerie, iets verderop in de Langstraat.

- Ga ter hoogte van de kerk RA, Torenstraat. Ga bij de Beatrixlaan LA en meteen RA over het trottoir.

- Steek de Willem de Zwijgerlaan over en ga schuin LA door het parkje, aan het eind schuin LA., Prins Hendrikstraat.

Voor de trein richting Deventer kun je ter hoogte van de Emmalaan naar het perron. Loop voor de trein richting Zwolle RD over het fietspad.

Praktische informatie

Landgoederen, bos en veld

Kijken

Kasteel het Nijenhuis met moderne kunst en beeldentuin, 't Nijenhuis 10, Heino/Wijhe, 0572 388 188, museumdefundatie.nl. Museumkaart geldig
Nicolaaskerk, Kerkstraat 15, Wijhe. Open: juni t/m aug. za 14.00-16.00, ook op monumentendag in september

Eten en drinken

Museumcafé kasteel het Nijenhuis, alleen bij bezoek aan het museum! Zie bij Kijken
Rustpunt De Blauwe Bloem, zie bij Overnachten

Diverse horecagelegenheden in Wijhe, o.a.:

Taverna de molen 1703, Molenbelt 5, Wijhe, 06 4378 6660,
tavernademolen1703.nl/contact

Restaurant Bella Roma, Langstraat 70, Wijhe, 0570 522 955, bellroma-online

Koffie & theeschenkerij, chocolaterie De Koning, Langstraat 49, Wijhe, 0570 597 827,
facebook.com/people/De-Koning/100057517836379

Eetcafé & Snackbar De Oranjerie, Langstraat 33, Wijhe, 0570 521 236, deoranjerie.com

Eet- en drinkcafé Het Proathuus, Langstraat 44, Wijhe, 0570 522 633, hetproathuus.nl

Overnachten

B&B Klein Bendijck, Bendijksweg 36, Heino, 0572-392899, kleinbendijck.nl

Pension / B&B Salouwe, Canadastraat 78, Heino, 0572-393779, salouwe.nl

B&B De Blauwe Bloem, Elshof 1, Wijhe, 0570 524 144

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/wandelsporen-heino---wijhe/18074/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50